

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta diplomové práce

Autor práce: Tomáš Fliegl

Název práce: Prodlužování studia na vysokých školách v ČR a vliv poplatků za prodlužování studia

Autor posudku: Aleš Vlk

1) Věcný přínos práce a její přidaná hodnota

Tomáš Fliegl si za téma své práce vybral vliv poplatků za prodlužování studia na vysokých školách v České republice na včasné dokončování studijních programů, respektive na prodlužování studia. Toto téma stálo a stále stojí dlouhou dobu mimo pozornost vysokých škol i výzkumníků, kteří se problematikou vysokého školství a vysokoškolské politiky zabývají.

Předložená diplomová práce tak přináší poprvé od zavedení poplatků (tj. od počátku roku 1999, kdy nabyt účinnosti zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách) komplexní rozbor této problematiky. Věcný přínos práce a její přidanou hodnotu je z tohoto pohledu hodnotit jako velmi významné. Je nutné ocenit, že na rozdíl od většiny diplomových prací přináší i důležité poznatky, a to jak empirické, tak koncepční. Kromě zcela unikátního rozboru tématu z různých úhlů pohledu (tj. tvorba politiky, právní rozbor, analýza dat, uplatnění teoretických konceptů) si dovoluji vyzdvihnout také formulaci autorovo vlastního konceptuálního rámce rozhodování o délce studia v kontextu poplatkové povinnosti (str. 47) na základě využití diskutovaných teoretických konceptů a přístupů.

2) Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení

Výzkumné otázky stanovil autor odpovídajícím způsobem – jsou jasné a srozumitelné. Tomáš dokonce formuluje hypotézy, které se snaží dále testovat. V tomto bodě bych si dovolil pouze jednu drobnou připomínku. Kdybychom se chtěli striktně držet vztahu mezi výzkumnými otázkami a hypotézami, pak by hypotézy měly být očekávanými odpověďmi na výzkumné otázky. Tj. v ideálním případě by počet hypotéz měl odpovídat počtu výzkumných otázek. Tomáš ve své práci formuluje 5 výzkumných otázek a 7 hypotéz, přičemž některé výzkumné otázky jsou hypotézami pokryty a jiné nikoliv. Autor práce však sám naznačuje, že některé hypotézy nejsou na dostupných datech testovatelné. Slouží pouze demonstrativně pro „pochopení limitů zjištění“. Hypotézy tak v podstatě doplňují a rozšiřují některé výzkumné otázky.

Výše uvedená připomínka však v žádném případě nesnižuje nadstandardně vysokou kvalitu předložené práce. Tomáš samozřejmě na všechny své výzkumné otázky v závěrech odpovídá, což není zcela běžné u jiných diplomových prací, se kterými se autor posudku měl možnost v českém kontextu seznámit.

3) Strukturace práce

Strukturu práce považuji za naprosto odpovídající, opět vysoce nadstandardní. Použitá struktura by snesla i přísná měřítka práce doktorské – tj. obsahuje vše, co by vědecká práce v sociálně-vědních oborech měla obsahovat – dobře formulované výzkumné otázky, relevantní hypotézy, operacionalizaci hlavních používaných termínů / proměnných, odpovídající teoretický rámec, výzkumný design, diskusi a závěr. Stejně tak oceňuji, že jednotlivé části na sebe logicky navazují a čtenář může stále sledovat jasnou „linku“ celé práce.

4) Věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Argumenty, rozlišení příčin a důsledků, které Tomáš ve své práci používá, považuji za věcně správné a dostatečně přesvědčivé.

5) Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

V tomto směru musím velmi ocenit volbu a aplikaci teoretických konceptů, které Tomáš ve své práci použil. Velice zřídka se totiž na úrovni diplomové práce setkávám s tím, že by teoretická část sloužila svému primárnímu účelu, tj. pomáhala testovat zvolené hypotézy a zodpovědět položené výzkumné otázky. Velmi často je do diplomové práce teoretická část zařazena z důvodu, že „tam býtí musí“.

Za velmi přínosnou považuji využitou kombinaci několika teoretických pohledů na chování studentů – tj. ekonomický a sociologický pohled.

6) Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod

Metodologicky považuji předloženou práci za nadstandardní. V první řadě je nutné ocenit, že Tomáš využil přístupy, které byly v dané oblasti použity jinými autory. Použil naprosto vyčerpávající a dostatečné metody sběru dat. Danou problematiku se snaží popsat z více rovin – tj. jak z hlediska kvantitativních dat (SIMS, dotazník Scio), tak pomocí analýzy dokumentů nebo rozhovoru.

7) Využití literatury a dat

Stejně tak je nutno za nadstandardní považovat využití literatury, respektive relevantních zdrojů. Oceňuji především analýzu procesu přípravy vysokoškolského zákona a dobových záležitostí. Vzhledem k tomu, že jsem se měl možnost citovaných událostí a příprav zúčastnit, musím konstatovat, že Tomášův popis událostí je dostatečně věrný a tehdejší atmosféru popisuje poměrně výstižně.

Velmi hodnotím skutečnost, že Tomáš ve své práci využil téměř všechnu relevantní literaturu, včetně například využití výstupů diplomové práce svého spolužáka. Využití kvantitativních dat a jejich analýza v daném kontextu mají opět výbornou úroveň.

8) Stylistika a formální zpracování (citace, grafická úprava atd.).

Stylistiku a formální zpracování diplomové práce je opět nutno hodnotit jako nadprůměrné. Velmi drobné překlepy (například Vysoký škola polytechnická v Jihlavě na str. 26) na kvalitě práce nic neubírají. Snad jedinou výtku, která však vychází spíše ze subjektivního pocitu při čtení práce, bych si dovilil uplatnit vůči kombinaci použití první osoby jednotného čísla (které považuji za odpovídající a vhodné) s druhou osobou čísla množného (tj. v dalších grafu ilustrujeme, v naší práci dále používáme – str. 26, ... rozhodli jsme se – str. 57), které působí poněkud zvláště v případě, že autor práce je pouze jeden.

Závěrem musím bez nadsázky konstatovat, že se jedná o jednu z nejlepších diplomových prací, se kterými jsem se měl možnost na úrovni magisterského studia společenských věd seznámit.

**Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou „výborně“.**

Bude-li to jenom trochu možné, doporučuji publikaci výstupů diplomové práce v odborném časopise či v knižní monografii. V případě, že tato podmínka bude v příslušném termínu splněna, doporučuji Tomášovi, aby v souladu s čl. 4, odst. 5 a čl. 7, odst. 3 Rigorózního řádu Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze požádal o uznání diplomové práce jako práce rigorózní.

Myslím si, že předložená diplomová práce zaslouží příslušné uznání jak na úrovni fakulty, tak na úrovni celé Univerzity Karlovy v Praze. Dávám ke zvážení nominaci práce jak na cenu děkana, tak na Cenu Josefa Hlávky.

Stejně tak doporučuji Tomášovi rozpracování či rozšíření svého výzkumu v rámci doktorského studia. Myslím si, že sepsáním své diplomové práce dostatečně demonstroval předpoklady pro postgraduální studium.

Datum: 24. 1. 2016

Podpis: